

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Michał Marzec
Sędziowie	SSA Marek Charuza (spr.) SSA Małgorzata Niementowska
Protokolant	Oktawian Mikołajczyk

przy udziale **Prokuratora Prok. Apel. Małgorzaty Bednarek**

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2013 r. sprawy

1. **K. B.**, s. R. i M., ur. (...) w C.,

oskarżonego z art. 280 § 2 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i inne;

2. **L. S.**, s. Z. i M., ur. (...) w C.,

oskarżonego z art. 280 § 2 kk, art. 13 § 2 kk w zw. z art. 280 § 2 kk;

3. **M. Z.**, s. A. i M., ur. (...) w C.,

oskarżonego art. 280 § 2 kk, art. 13 § 2 kk w zw. z art. 280 § 2 kk

na skutek apelacji obrońców

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 20 listopada 2012 r., sygn. akt II K 186/11

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt 1 w ten sposób, że jako podstawę prawną nadzwyczajnego złagodzenia kary oskarżonemu M. Z. w miejsce przepisu art. 60 § 1 i 6 pkt 2 kk przyjmuje przepis art. 60 § 2 i 6 pkt 2 kk;

2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Częstochowie) na rzecz adwokatów D. C., I. K. i A. M. – Kancelarie Adwokackie w C., kwoty po 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych), w tym 23 % podatku VAT, z tytułu obrony z urzędu udzielonej oskarżonym K. B., L. S. i M. Z. w postępowaniu odwoławczym;

4. zwalnia oskarżonych K. B., L. S. i M. Z. od ponoszenia kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 20 listopada 2012r. Sąd Okręgowy w Częstochowie uznał oskarżonych K. B., L. S., M. Z. oraz S. P. za winnych tego, że w dniu 2 lipca 2011r. w C., działając wspólnie i w porozumieniu, używając przemocy wobec pokrzywdzonych J. S. i P. P. polegającej na szarpaniu, popychaniu i biciu ich rękoma po całym ciele, przy czym K. B. używał wobec pokrzywdzonych noża powodując u J. S. obrażenia ciała w postaci rany ciętej grzbietu lewego przedramienia, co skutkowało naruszeniem czynności ciała na okres powyżej 7 dni, a u P. P. obrażenia ciała w postaci rany ciętej lewego przedramienia, co skutkowało naruszeniem czynności ciała na okres nie dłuższy niż 7 dni, zabrali w celu przywłaszczenia telefon komórkowy marki N., paczkę papierosów (...) i zapalniczkę jednorazową, łącznej wartości co najmniej 210 złotych na szkodę J. S., a także usiłowali dokonać kradzieży pieniędzy i innych wartościowych przedmiotów na szkodę P. P., lecz zamierzonego czynu nie osiągnęli z uwagi na ich brak u tego pokrzywdzonego, i przyjmując, że działaniem swym oskarżony K. B. wyczerpał znamiona z art. 280 § 2 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., natomiast oskarżeni L. S., S. P. i M. Z. wyczerpali znamiona przestępstwa z art. 280 § 2 k.k. i z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. skazał za to:

- K. B. na podstawie art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. na karę 4 lat pozbawienia wolności
- S. P. na podstawie art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. na karę 3 lat pozbawienia wolności
- L. S. na podstawie art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i art. 60 § 2 i 6 pkt 2 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności
- M. Z. na podstawie art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i art. 60 i 6 pkt 2 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności.

Oskarżony K. B. został nadto uznany za winnego popełnienia czynu ciągłego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. za który wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności, a na mocy art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczono wobec tego oskarżonego karę łączną 4 lat pozbawienia wolności.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli obrońcy oskarżonych K. B., L. S. oraz M. Z., a co do oskarżonego S. P. wyrok nie został zaskarżony.

Obrońca oskarżonego K. B. zaskarżył wyrok w całości w pkt I (skazanie za zbrodnię z art. 280 § 2 k.k.) oraz w części dotyczącej kary pozbawienia wolości wymierzonej w pkt II i III wyroku zarzucając orzeczeniu:

- obrazę przepisów postępowania, a to art. 4, 7, 410 i 424 § 1 pkt 1 k.p.k., polegającą na jednostronnej i wybiórczej ocenie dowodów przez Sąd, nie uwzględnieniu całokształtu ujawnionych w sprawie okoliczności, a w konsekwencji wydanie wyroku w oparciu o błędną ocenę dowodów w postaci zeznań pokrzywdzonych poprzez przyjęcie, że pokrzywdzeni konsekwentnie wskazywali na K. B. jako sprawcę najbardziej agresywnego i osobę która używała noża i spowodowała u pokrzywdzonych obrażenia w sytuacji, gdy treść zeznań wskazanych świadków tego nie potwierdza, tym samym przekroczenie przez Sąd granicy swobodnej oceny dowodów i niezasadne przyjęcie, że oskarżony K. B. działając wspólnie i w porozumieniu z pozostałymi współoskarżonymi dopuścił się w dniu 2 lipca 2011r. rozboju kwalifikowanego z art. 280 § 2 k.k.,

- błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wyroku, polegający na błędnej ocenie i niewłaściwym przyjęciu, że oskarżony dopuścił się rozboju obejmując swą świadomością i porozumieniem użycie noża, podczas gdy zebrany materiał dowodowy, w szczególności zeznania świadków, a także wyjaśnienia współoskarżonych, wskazują, że oskarżony nie używał noża ani też nie godził się na to i nie obejmował swą wolą i świadomością użycie noża przez współoskarżonych, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego przypisania oskarżonemu kwalifikowanego rozboju, a co najwyżej możliwe jest przypisanie rozboju z art. 280 § 1 k.k. oraz błędnego przyjęcia, że w przypadku tego oskarżonego nie zachodzą przesłanki z art. 60 § 2 k.k.,

- rażąco niewspółmierność kary wynikającą z niezastosowania zasad prewencji indywidualnej, co w rezultacie doprowadziło do wymierzenia kar niewspółmiernych do stopnia winy.

Wniósł ten skarżący o zmianę wyroku poprzez przyjęcie kwalifikacji z art. 280 § 1 k.k. przy jednoczesnym zastosowaniu art. 60 § 2 k.k. i wymierzeniu za ten czyn kary jednostkowej w dolnej granicy ustawowego zagrożenia z nadzwyczajnym złagodzeniem kary oraz wymierzenie kary łącznej z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego L. S. zaskarżył wyrok w całości w zakresie dotyczącym tego oskarżonego i zarzucił:

- naruszenie prawa procesowego, a to art. 7, 410 oraz art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. , polegające na tym, że wyrok skazujący został oparty na wybiórczo potraktowanym materiale dowodowym, przy pominięciu korzystnych dla oskarżonego zeznań świadków J. S. i P. P. bez jakiegokolwiek uzasadnienia przez sąd orzekający takiego postąpienia,

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku mający wpływ na jego treść poprzez uznanie oskarżonego za winnego zarzuconego mu czynu na podstawie zeznań świadków J. S. i P. P. mimo, że w świetle tych zeznań oraz wyjaśnień samego oskarżonego wina oskarżonego jako co najmniej wątpliwa powinna być rozpatrywana przy uwzględnieniu zasady wyrażonej w art. 5 § 2 k.p.k.

Wniesiono o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego L. S. od zarzuconego mu czynu, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części

i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Z kolei obrońca oskarżonego M. Z., zaskarżając wyrok w całości w odniesieniu do tegoż oskarżonego, zarzucił orzeczeniu:

- obrazę przepisów postępowania która miała wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 4, 5 § 2 a contrario i art. 7 k.p.k., będącą między innymi konsekwencją dowolnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, przede wszystkim wyjaśnień oskarżonych,

- błąd w ustaleniach faktycznych który miał wpływ na treść orzeczenia poprzez błędne ustalenie, że oskarżony dopuścił się zarzuconego mu czynu,

a nadto

- rażąco niewspółmierność orzeczonej oskarżonemu kary, jako nieadekwatnej do jej celów i pozostałych zasad określonych w art. 53 k.k.

Wniósł ten obrońca o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego M. Z. lub też o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, zaś z ostrożności procesowej wniósł dodatkowo o złagodzenie wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności poprzez jej obniżenie lub zastosowanie wobec oskarżonego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności.

Zarzuty wskazane w przedstawionych powyżej apelacjach ocenić należało jako bezzasadne.

Analiza całego zebranego w przedmiotowej sprawie materiału dowodowego wskazuje bowiem, że wbrew temu co podniesiono w rozpatrywanych środkach odwoławczych, Sąd Okręgowy ocenił wszystkie dowody wnikliwie, w niczym nie odbiegając od podstawowej zasady zawartej w przepisie art. 7 k.p.k.

Pozwoliło to Sądowi I instancji dokonać celnych ustaleń faktycznych, co znalazło odpowiedni wyraz w zwięzłym, a zarazem stosownie wyczerpującym uzasadnieniu orzeczenia, spełniającym wymogi określone w art. 424 k.p.k.

Z kolei lektura akt przedmiotowej sprawy czyni w pełni uprawnionym twierdzenie, że w toku przeprowadzonego przed Sądem I instancji procesu nie doszło do uchybień i pozostałym normom procedury karnej powołanym przez skarżących.

Odnosząc się do dalszych uwag nakreślonych w poszczególnych apelacjach, a rozpoczynając od racji naprowadzonych przez obrońcę oskarżonego L. S. - kwestionującego w zasadzie sam udział tegoż oskarżonego w rozboju na szkodę pokrzywdzonych - podnieść trzeba, że z faktu iż oskarżony ten nie był wcześniej wraz z pozostałymi napastnikami w mieszkaniu P. Ż. a spotkał się z nimi dopiero na ulicy, w realiach niniejszej sprawy nie można wyprowadzać wniosku o nieuczestniczeniu oskarżonego L. S. w przedmiotowym rozboju.

W tym zakresie słusznie sąd orzekający odrzucił wersję oskarżonego L. S., wspieraną przez oskarżonego K. B., że początkowo to sam L. S. był obiektem agresywnych poczynań, a to ze strony współoskarżonego S. P. trzymającego go i nie pozwalającego mu odejść z pewnych powodów.

Niezależnie przecież od tego, że współoskarżony S. P. kategorycznie temu zaprzeczył –k. 710-711, przypomnieć wypada wyjaśnienia oskarżonego M. Z. w których mowa jest o tym, że wcześniej z inicjatywy oskarżonego B. sprawcy umówili się, iż będą obciążać współoskarżonego S. P. – k.673-674 , z czym spójne są twierdzenia wspomnianego S. P. podającego na rozprawie, że podczas konwojowania oskarżony L. S. mówił mu, żeby go nie obciążać (k. 711).

Również tłumaczenia oskarżonego L. S. co do jego postępowania w kolejnej fazie zajścia – wedle jego twierdzeń w żadnej mierze nieukierunkowanego na zabór mienia pokrzywdzonych, lecz podyktowanego chęcią odwetu za to, że pokrzywdzeni mieli go kiedyś pobić – w konfrontacji z całością materiału dowodowego jaki zebrano w niniejszej sprawie okazały się tłumaczeniami nieprzekonującymi. Z tego też względu zasadnie zostały odrzucone przez sąd orzekający.

Skoro więc oskarżony L. S. wespół z pozostałymi napastnikami był cały czas na miejscu zdarzenia, przy czym – co jasno ujął oskarżony M. Z. – razem z pozostałą trójką bił i wyzywał pokrzywdzonych (k.280 – 281), początkowo mniejsza aktywność oskarżonego L. S. nie może świadczyć o tym, że oskarżony ten nie miał zamiaru uczestnictwa w rozboju, lecz chciał tylko pobić pokrzywdzonych.

Odnosząc się do zeznań pokrzywdzonych, którzy zdaniem skarżącego mieli złożyć relacje nie zawierające informacji o czynnym udziale oskarżonego L. S. w zdarzeniu, to analizując wypowiedzi pokrzywdzonego P. P. - acz istotnie co do pewnych okoliczności niezbyt spójne - w kontekście całego materiału dowodowego nie można podzielić przytoczonego zdania apelującego.

Choć P. P. ponownie słuchany na rozprawie ogólnie oświadczył, że L. S. nie brał czynnego udziału w zajściu (k. 832-833), podkreślić trzeba, że w postępowaniu przygotowawczym pokrzywdzony ten w miarę dokładnie sprecyzował , iż grupa napastników liczyła na pewno 4 mężczyzn wśród których najstarszy był w czarnym płaszczu, każdy z tej czwórki zadawał uderzenia jemu i J. (k. 24 – 26 t. I), napastnik w płaszczu był od samego początku zdarzenia i nie był do niczego zmuszany przez pozostałych sprawców (k. 94 – 96 t. I).

Podkreślenia wymaga, że sąd orzekający oceniając zeznania P. P. dostrzegł różnice w jego relacjach odpowiednio analizując ich przyczyny i posiłkując się w tej ocenie treścią opinii biegłego psychologa (k. 858 – 860) , zaś ustalenia faktyczne poczynił na podstawie ostatecznie ocenionych jako wiarygodne zeznaniach tegoż pokrzywdzonego złożonych w postępowaniu przygotowawczym (strona 14 uzasadnienia zaskarżonego wyroku).

Jeśli do tego dodać, że wszakże sam L. S. potwierdził, że bił obu pokrzywdzonych pięściami po twarzy aż ci upadli – k. 670-671, oskarżony K. B. wyjaśnił, że leżących pokrzywdzonych bił też L. S. (k.243-244, 623 – 627), a współoskarżony S. P. podał, że któregoś z leżących pokrzywdzonych kopał i bił oskarżony L. S. (k. 710-711), to jedne z zeznań pokrzywdzonego P. P. nie mogą być uznane za podstawę do przyjęcia braku agresywnych poczynań ze strony oskarżonego L. S..

Rozwijając powyższe rozważania o istotną kwestię dotyczącą chęci zaboru mienia kierującą poczynaniami oskarżonego L. S. przypomnieć trzeba, że pokrzywdzony J. S. , tak jak i pokrzywdzony P. P., opisując zachowanie napastników w istocie nie różnicowali ich postawy, konsekwentnie używając obrazujących ich wspólne działania określeń o tym, że sprawcy ustawili ich twarzą do ściany budynku, przeszukiwali, żądali pieniędzy (zeznania J. S. k. 779-781, P. P. k.778-779).

Dopełniając te relacje wyjaśnieniami współoskarżonego S. P. oraz oskarżonego M. Z., konsekwentnie utrzymujących, że oskarżony L. S. wspólnie z nimi dopuścił się rozboju, poczynione przez sąd orzekający ustalenia faktyczne ocenić należało jako trafne i mające pełne wsparcie w zebranych materiale dowodowym, zaś tłumaczenia oskarżonego L. S. o tym, że osobiście nie brał udziału w rozboju jako niewiarygodne i zasadnie odrzucone przez Sąd Okręgowy.

Odnosząc się jeszcze do zdania skarżącego o tym, że oskarżony L. S. miał mówić do pozostałych napastników, aby ci zwrócili telefon pokrzywdzonemu J. S. zauważyć trzeba , że w rzeczywistości propozycja zwrotu mogła dotyczyć nie skradzionego telefonu lecz samej karty SIM , co jasno wynika z pierwotnych zeznań tego pokrzywdzonego – k.18-19 t. I .

Z tego więc względu nawet zakładając, że oskarżony L. S. proponował zwrot karty SIM – używanie której mogłoby szybko ustalić jej aktualnego posiadacza – nie można ocenić jako nietrafnych ustaleń sądu orzekającego co do faktycznego zamiaru oskarżonego L. S..

Mając powyższe na uwadze, zarzuty zawarte w apelacji obrońcy oskarżonego L. S. oceniono jako bezzasadne.

Bezzasadne okazały się i zarzuty ujęte w apelacjach obrońców oskarżonych K. B. oraz M. Z., w dalszej kolejności nawiązujące i do zagadnienia kar wymierzonych tym oskarżonym.

Przede wszystkim udział tych oskarżonych w przypisanym im rozboju nie może budzić żadnych wątpliwości.

Obaj potwierdzili swe uczestnictwo w przedmiotowym zdarzeniu, przy czym zacytować wypada uderzające swą bezpośredniością pierwotne wyjaśnienia oskarżonego K. B. wprost oświadczającego, że: potrzebowali pieniędzy, napatoczyli się ci dwaj i ich pobili o pieniądze, ten w płaszczu też był – k. 136-137 t. I.

Podobnie o swym uczestnictwie w zdarzeniu mówił także oskarżony M. Z., konsekwentnie przyznając się do zarzucanych mu czynów i opisując jak osobiście atakował oraz przeszukiwał pokrzywdzonych (k. 273-276, 280-281,439,672-674), co stanowi odpowiedź na twierdzenia skarżącego zawarte w apelacji o jakoby li tylko biernym udziale tego oskarżonego w zajściu.

Również kwestia dotycząca ustalenia napastnika używającego noża wobec pokrzywdzonych, ostatecznie została trafnie rozstrzygnięta przez sąd orzekający, który przypisał to zachowanie oskarżonemu K. B., wyróżniającemu się zresztą agresywnością wśród napastników – co również w pełni zasadnie przyjął Sąd Okręgowy – strony 11-13,15, 18 uzasadnienia zaskarżonego wyroku.

Co prawda w toku dotychczasowego postępowania pojawiła się próba obciążenia współoskarżonego S. P. odpowiedzialnością za używanie noża – o czym mowa była już powyżej przy okazji rozważań dotyczących oceny apelacji obrońcy oskarżonego L. S. – to jednak oskarżony M. Z. w swych wyjaśnieniach na rozprawie od tej wersji zdecydowanie odstąpił – k. 673-674, a pokrzywdzony J. S. zdecydowanie wskazywał na oskarżonego K. B. jako sprawcę atakującego oraz raniącego nożem obu pokrzywdzonych (k. 779-781).

Z tego względu nie można podzielić wniosku obrońcy oskarżonego K. B. o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie kwalifikacji prawnej z art. 280 § 1 k.k. w miejsce zastosowanej przez Sąd Okręgowy normy art. 280 § 2 k.k.

Przechodząc do kwestii wymiaru kar pozbawienia wolności na jaką skazano oskarżonych – L. S. i M. Z. przy zastosowaniu dobrodziejstwa jej nadzwyczajnego złagodzenia - stwierdzić trzeba, że wymiar kary w odniesieniu do któregośkolwiek z oskarżonych nie może zostać uznany za rażąco surowy, a Sąd Okręgowy – o czym świadczy lektura

pisemnych motywów wyroku (strony 17 – 18) - rozważył i właściwie uwzględnił wszystkie okoliczności mające wpływ na wymiar kar.

Słusznie przy tym zróżnicowano kary poszczególnym oskarżonym – działania L. S. i M. Z. nie wyróżniały się brutalnością, zasadnie zatem wymierzono im karę przy zastosowaniu art. 60 § 2 k.k.

Dokonać należało jedynie stosownej zmiany zastosowanego przez Sąd I instancji przepisu art. 60 § 1 k.k. na art. 60 § 2 k.k. w odniesieniu do rozstrzygnięcia o karze dotyczącego oskarżonego M. Z. - na co zresztą zwrócił uwagę sam sąd orzekający w uzasadnieniu swego wyroku.

Brak jest jednocześnie podstaw do dalszego łagodzenia orzeczonej tym oskarżonym kary pozbawienia wolności jeśli przypomnieć, że przed popełnieniem przestępstwa mieli oni wielce negatywne opinie w swym środowisku, nadużywali alkoholu, znani byli jako osoby zdemoralizowane, agresywne - oskarżony L. S. miał nawet bić swą matkę –k. 398-399 t. II, wszyscy byli już wcześniej karani.

Z kolei K. B. był dominującą postacią wśród napastników – to on zadawał uderzenia nożem powodując u obu oskarżonych określone obrażenia ciała.

Był już przy tym uprzednio wielokrotnie karany, zaś w miejscu zamieszkania ma tak jak i pozostali oskarżeni zdecydowanie negatywną opinię –k.400 – 401 t. III.

Trafnie zatem różnicując wymiar kary temu oskarżonemu wymierzono karę 4 lat pozbawienia wolności za przypisaną mu zbrodnię z art. 280 § 2 k.k.

W związku z tym nie ma warunków do złagodzenia K. B. wymierzonej mu kary łącznej 4 lat pozbawienia wolności.

Na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. zwalniając wszystkich oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze kierowano się ich trudną sytuacją materialną – wszakże żaden z nich nie ma stałych źródeł dochodu ani majątku.

Z tych wszystkich względów orzec należało jak w wyroku.